

Oppisopimus vai ns.
omaehtoiset opinnot?

Tutkinnon suorittaminen oppisopimuksella

- Oppisopimus on työnantajan, työntekijän ja koulutuksen järjestäjän välinen sopimus koulutuksesta. Se on sopimus siitä, että
  - työntekijä **saa opiskella ja suorittaa tutkinnon.**
  - työntekijä **saa** työssään mahdollisuuden tehdä ja/tai opetella tutkinnon suorittamiseksi edellytetyjä **tehtäviä** ja hänelle nimetään työpaikalle **työpaikkaohjaaja**.
  - työntekijä **saa näyttää** osaamisensa työpaikalla ja hänelle nimetään työpaikalta **arvioija**. Useimmiten työpaikkaohjaajaksi nimetty toimii myös opiskelijan arvioijana.
  - työntekijä **saa osallistua koulutukseen** ja sen lähi- ja etäopetuspäiville.
  - työntekijästä tulee (myös) **opiskelija**.
- Myös yrittäjä voi solmia **yrittäjän oppisopimuksen** opintoihinsa. Tällöin hänen on löydettävä verkostoistaan itselleen **mentori**, joka toimii opintojen ajan hänen sparraajanaan. Sama henkilö toimii useimmiten myös yrittäjän **arvioijana** tämän suorittaessa tutkintoa.

Tutkinnon suorittaminen ns. omaehtoisina opintoina

- Mikäli opiskelija osallistuu koulutukseen ja suorittaa tutkinnon oppisopimusopintojen sijaan ns. omaehtoisina opintoina, on opiskelijan **omalla vastuullaan** huolehtia siitä, että hänellä on
  - työpaikalla mahdollisuus **tehdä** ja **harjoitella** tutkinnon vaatimuksissa edellytetyjä tehtäviä,
  - **näyttö- eli työympäristö** ja työssä tilaisuuksia näyttää tutkinnossa edellytetty osaaminen sekä
  - työpaikalta, yhteistyökumppaneista, sidosryhmistä tai verkostoista joku sellainen tutkinnon/alan substanssin hallitseva henkilö, joka pystyy luotettavasti **arvioimaan** osaamisen.
- Omaehtoisissa opinnoissa opiskelija sopii työnantajansa kanssa työ**poissaoloistaan** koulutuksen lähipäiviin osallistuakseen.

Opiskelu ja tutkinnon suorittaminen omaehtoisina opintoina vs. oppisopimuksella

- **Molemmissa** vaihtoehdoissa opiskelija
  - osallistuu oppilaitoksen järjestämiin koulutuspäiviin,
  - treenaa tutkinnossa vaadittavaa osaamista työssään,
  - suunnittelee näyttöjään,
  - osoittaa osaamisensa työpaikalla tutkinnon edellyttämiä tehtäviä tehden ja
  - laatii ja kokoaa tutkinnossa vaaditut dokumentit (arviointiaineisto).
- **Molemmissa** vaihtoehdoissa työpaikalta (yrittäjän oppisopimustapauksessa yleisesti ottaen verkostoista) pitää löytyä joku, joka pystyy (tai joitakuita, jotka pystyvät) arvioimaan luotettavasti opiskelijan tutkintoon liittyvän osaamisen ja sellaiset työtehtävät, jotta opiskelija voi näyttää osaamisen.

Miten omaehtoinen opiskelu ja oppisopimusopiskelu eroavat toisistaan?

- **Oppisopimusopiskelussa** työpaikka antaa työntekijälle virallisen luvan kehittää osaamistaan ja työtään ja antaa näyttöjä työpaikalla. Tarvittaessa koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus puuttua asiaan, jos näyttää siltä, että opiskelijan opinnot eivät etene työpaikkaan liittyvistä syistä.
- Opiskelijalla on **oppisopimuksen ajan** oikeus saada palkkansa lisäksi maksuton tutkintokoulutus ja tietyin edellytyksin myös pientä päivärahaa ja perheavustusta sekä matka- ja majoittumiskorvausta lähiopetuspäiviltä^(*).
- **Omaehtoisissa opinnoissa** opiskelija itse huolehtii opintojen edellytysten toteutumisesta, hän on oppilaitoksen suuntaan itse yksin vastuussa opinnoistaan ja tutkinnon suorittamisesta.
- Perustutkinto on maksuton.

^(*) Oppisopimusopiskelijalla on oikeus **päivärahaan** ja perheellisellä opiskelijalla **perheavustukseen** lähiopetuspäiviltä, mikäli hänelle koituu lähipäivästä palkanmenetystä eli hän ei saa palkkaa lähiopetuspäiviltä eikä lähiopetuspäivän poissaoloa työstä ole mahdollista toteuttaa esim. normaalein työvuorojärjestelyin. Opiskelijalla on oikeus **matka- ja majoittumiskorvauksiin** lähiopetuspäiviltä, mikäli hän tulee oppilaitokselle pääkaupunkiseudun ulkopuolelta (opintososiaalisista eduista sovitaan erikseen oppisopimustoimiston kanssa).

Business
College
HELSINKI

Oppisopimuksesta
pähkinänkuoressa

Oppisopimus

- Oppisopimuskoulutus perustuu **opiskelijan** ja työnantajan sekä **oppisopimustoimiston** ja **työnantajan** väliseen kirjalliseen määräaikaiseen sopimukseen (*oppisopimus*).
- Oppisopimus voidaan solmia myös yrittäjälle.
- Opiskelijan viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.
- Oppisopimuksen solmiminen **ei muuta voimassa olevan työsopimuksen ehtoja** millään tavoin.
- Oppisopimukseen liitetään osa opiskelijan *henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta (HOKS)*, johon puolestaan kirjataan tiedot siitä, mitä tutkintoa ja tutkinnon osia opiskelija opiskelee, miten, missä (työpaikalla, oppilaitoksessa, verkossa) ja milloin.

Mitä oppisopimus edellyttää työnantajalta?

- Oppisopimuksessa **työnantaja**
  - tarjoaa työntekijälle mahdollisuuden tehdä ja / tai opetella tutkinnon suorittamiseksi edellytetyjä **tehtäviä**.
  - nimeää opiskelijaksi ryhtyvälle työntekijälle **työpaikkaohjaajan**.
  - tarjoaa työntekijälle paikan, jossa **näyttää** osaamisensa.
  - nimeää työntekijälle työpaikalta **arvioijan**. Työpaikkaohjaajaksi nimetty henkilö voi toimia myös arvioijana.
  - sallii työntekijän **osallistua koulutukseen** ja sen lähiopetuspäiville.
- Mikäli yrittäjälle solmitaan **yrittäjän oppisopimus**, hänen on löydettävä itselleen **mentori**, joka toimii työpaikkaohjaajan roolissa ja sittemmin vielä hänen arvioijanaan.
  - ↳ Mentori voi olla yrittäjäkollega, yhteistyökumppani tai muu sellainen henkilö, joka pystyy arvioimaan opiskelijan tutkintoon liittyvää osaamista, ei kuitenkaan sukulainen tai alainen.

Työpaikkaohjaajan rooli oppisopimus- koulutuksessa

- Työpaikkaohjaaja osaltaan **mahdollistaa** työpaikalla tapahtuvan osaamisen kehittymisen. Hän
  - on tarvittaessa **mukana suunnittelemassa** opiskelijan tavoitteiden mukaista oppimista työpaikalla ja sen käytännön toteuttamista.
  - **avaa ovia** HOKSin mukaisiin tehtäviin, jos opiskelija ei muuten pääse niihin, ja **opastaa** opiskelijaa tiedon lähteille tai oikeaan suuntaan.
  - **ohjaa, keskustelee, antaa palautetta, sparraa, kannustaa itseohjautuvuuteen...**
- Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa työpaikkaohjaaja on useimmiten opiskelijan oma **esimies** ja enemmän **mentori** kuin työpaikkaohjaaja sanan perinteisessä mielessä.
- Työpaikkaohjaaja voi toimia myös opiskelijan tutkinnon (näyttöjen) **arvioijana**.

Mitä työnantaja saa oppisopimuksesta?

- Oppisopimuksen solmittuaan työnantaja voi luottaa siihen, että opintojensa kuluessa **opiskelija kehittää** paitsi omaa osaamistaan, myös työtään ja organisaatiotaan.
- Oppisopimus istuu mainiosti tilanteeseen, jossa työnantaja on aidosti kiinnostunut työntekijänsä kouluttamisesta ja haluaa osaltaan tukea työntekijän osaamisen kehittymistä. Parhaimmillaan työnantaja pystyy hyödyntämään oppisopimusopiskelijan kasvavaa osaamista esim. organisaation toimintojen, työtapojen ja prosessien kehittämisessä.
- Oppisopimuksessa työnantajille voidaan maksaa koulutuskorvausta työssä oppimisen ohjauksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Yleensä tämä tulee ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa kyseeseen ns. työllistävissä oppisopimuksissa (opiskelija otetaan töihin oppisopimusopiskelijaksi).